

ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ

Οι Ουπανισάδες μέσα από τα μάτια του Σουάμι Βιβεκάναντα

Σουάμι Tyagarupananda*

Στην Σβετασβατάρα Ουπανισάδ βρίσκεις τον ρίσι να δίνει προς όλους το εγερτήριο σάλπισμα, λέγοντας: Ω παιδιά της αθανασίας και θεοί που κατοικείτε όλοι στις υψηλότερες σφαίρες, ακούστε, έχω γνωρίσει την Ύπαρξη που είναι τόσο λαμπρή όσο ο ήλιος· γνωρίζοντας Αυτό κάποιος μπορεί να ξεπεράσει τις δυστυχίες.

Ο Σουάμι Βιβεκάναντα στο περίφημο 'Δοκίμιο πάνω στον Ινδουισμό', που εκφώνησε στο Κοινοβούλιο των Θρησκειών του Σικάγου την 19^η Σεπτεμβρίου, του 1893, είχε μεταφράσει τον παραπάνω στίχο στα αγγλικά. Το εγερτήριο σάλπισμα που προήλθε από τον Σουάμιτζι ήταν αξιοσημείωτο. Εκείνη την ημέρα είπε: "Παιδιά της αθάνατης ευδαιμονίας" —τι γλυκό, τι ελπιδοφόρο όνομα! Αδελφοί επιτρέψτε μου, να σας αποκαλέσω, με το γλυκό όνομα — κληρονόμοι της αθάνατης ευδαιμονίας— ναι, ο Ινδουιστής αρνείται να σας ονομάζει αμαρτωλούς. Εσείς είστε τα παιδιά του Θεού, μέτοχοι της αθάνατης ευδαιμονίας, ιερά και τέλεια όντα. Εσείς οι Θεότητες της γης-αμαρτωλοί! Είναι αμαρτία να ονομάζεται ένα άτομο έτσι· είναι μια μόνιμη δυσφήμιση για την ανθρώπινη φύση. Ω λιοντάρια, ανέλθετε και απαλλαγείτε από την αυταπάτη ότι είστε πρόβατα· είστε ψυχές αθάνατες, πνεύματα ελεύθερα, ευλογημένα και αιώνια· εσείς δεν είστε ύλη, δεν είστε σώματα· η ύλη είναι ο υπηρέτης σας, όχι εσείς ο υπηρέτης της ύλης'. (Άπαντα του Σουάμι Βιβεκάναντα, τόμος. Ι, σελ.11)

Η αδελφή Νιβεντίτα αναφέρει κάπου στα κείμενά της: Για τους δυτικούς, αυτή η κλήση του Σουάμιτζι ήταν το μεγαλύτερο μήνυμα που έχουμε ακούσει ποτέ. Εμείς, που έχουμε συνηθίσει να ακούμε από την γέννησή μας ότι είμαστε αμαρτωλοί, το να ακούσουμε από έναν μοναχό της Άπω Ανατολής, να μας λέει ότι είμαστε παιδιά της αθανασίας και δεν έχουμε γεννηθεί αμαρτωλοί, ήταν ένα μεγάλο μήνυμα προς όλους μας.

Ο Σουάμιτζι στην μετέπειτα ζωή του είχε δηλώσει ότι ήταν η αποστολή της ζωής του να φέρει την Βεδάντα των δασών στη καθημερινή ζωή του ανθρώπου. Πράγματι, ο Σουάμιτζι, όπως αναφέρει ο Ντινέσχ Τσάντρα Μπαχττασάργια Σχάστρι στο θαυμάσιο βιβλίο του πάνω στις Βεδαντικές σκέψεις του Σουάμι Βιβεκάναντα, δεν ήταν ποτέ επιθυμία του να καθιερωθεί ως μεγάλος παντίτ (λόγιος, αυθεντία) της Βεδάντα. Αντίθετα, ο μόνος στόχος του ήταν να φέρει τις ζωοδότρες σκέψεις των Ουπανισάδων και της Βεδάντα στη καθημερινή ζωή της ανθρωπότητας.

Ο Σουάμιτζι είχε ερευνήσει βαθιά τις Ουπανισάδες. Από φοιτητής ακόμη ήταν ένθερμος αναγνώστης της Δυτικής φιλοσοφικής λογοτεχνίας. Αλλά η επαφή του με τον Σρι Ραμακρίσνα άνοιξε έναν νέο κόσμο γι' αυτόν. Η ινδική φιλοσοφία, οι μεγάλες σκέψεις που περιέχονταν στη σανσκριτική γλώσσα, τα μεγάλα φιλοσοφικά συστήματα που η Ινδία είχε καλλιεργήσει στα στήθη της για αιώνες διαφώτισε το εξαιρετικό μυαλό του.

Στην πορεία του χρόνου άρχισε να κατέχει τις Ουπανισάδες, τις Βέδες, τις Σάμχιτας^{**}. Πράγματι, καθώς κάποιος περνά μέσα από τα Άπαντα του Σουάμι Βιβέκάναντα, τον βλέπει ως έναν οξυδερκή σπουδαστή των Ουπανισάδων, των Σάμχιτας, του Βιβέκα-τσουντάμανι, των Μπραχμασούτρας και της Γκίτα. Όχι μόνο αυτό, αλλά είχε διαβάσει λεπτομερώς τα μπάσγιας (bhāshyas) ή σχόλια των Σάνκαρα και Ραμάνουτζα, ακόμη και τα σχόλια του Σάγιανα^{***} (Sāyana) στην Ριγκ Βέδα. Έτσι ο Σουάμιτζι ήταν ο κατεξοχήν ειδικός να μιλήσει για τις Ουπανισάδες. Όμως όχι, δεν ήθελε να εισέλθει στις περίπλοκες λεπτομέρειες και τα επιχειρήματα των Βεδών· ο κύριος σκοπός του ήταν να φέρει τις ζωοδότρες αρχές και τις αλήθειες τους και να τις διαδώσει στην ευρύτερη κοινωνία.

Η Μέθοδος του Σουάμιτζι

Πώς το έκανε αυτό ο Σουάμιτζι; Ας ρίξουμε μια ματιά στην μέθοδο του Σουάμιτζι, τους τρόπους παροχής διαλέξεων και του τρόπου κηρύγματός του. Είχε χρησιμοποιήσει και τους τρεις επικρατούντες κανόνες των Σανσκριτικών Γραφών, πρώτον, η `Νγιάγια (Nyāya)` δεύτερον, η `Σρούτι (Shruti)` και τέλος η `Σμρίτι (Smriti)`. Οι γραφές λένε ότι για να καταλάβετε τις ρήσεις των Ουπανισάδων, πρέπει να έχετε ένα λογικό νου. Πρέπει να έχετε ένα ορθολογικό νου που να μπορεί να ζυγίσει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα ενός θέματος. Αυτό είναι Νγιάγια. Παραδοσιακά, τα Μπραχμασούτρας θεωρούνται κείμενα που συνθέτουν τις σκέψεις των Ουπανισάδων σε ένα συνεκτικό σύνολο. Έτσι οι διαλέξεις και τα γραπτά του Σουάμιτζι έχουν αρκετή Νγιάγια ή λογική. Πράγματι, όπως ο Ντινέσχ Τσάντρα Μπαττασάργια πολύ σωστά αναφέρει, ο Σουάμιτζι συχνά είχε τονίσει τη λογική, με ορθολογιστική ικανότητα επειδή οι σύγχρονοι άνδρες και οι γυναίκες σήμερα θα επιθυμούσαν να συζητούν για τη θρησκεία και τις γραφές ορθολογικά. Έτσι η Νγιάγια ή η λογική λαμβάνει πολύ χώρο στις συζητήσεις του Σουάμιτζι σχετικά με τις Ουπανισάδες. Αλλά δεν έμεινε ικανοποιημένος μόνο μ' αυτό. Σταδιακά προχώρησε και συνέχισε με `Σρούτι`, τις Βέδες, το μεγάλο μήνυμα των Σρούτις.

Τα Μπραχμασούτρας μας λένε `Σχαστραγιονιτβάτ (Shāstrayonitvāt)` (1.1.3). Τι σημαίνει αυτό; Μας λένε ότι το ιντριγιαγκράχια τζάγκατ ή ο κόσμος των αισθητών αντιλήψεων είναι καλός. Αλλά για να συνειδητοποιήσουμε την αιώνια Ψυχή, `άτμαν` ή `Παραμάτμαν`, πρέπει να είμαστε σε θέση να κοιτάξουμε πέρα από τις αισθήσεις. Ένα υπέροχο παράδειγμα εμφανίζεται στις συζητήσεις. Πάρτε για παράδειγμα την όραση. Μπορούμε να έχουμε την όραση μπορούμε να δούμε τον κόσμο μέσω των ματιών. Πάλι μπορούμε να ακούσουμε τον ήχο μέσω των αυτιών. Αλλά δεν μπορείτε να ακούσετε τον ήχο μέσω των ματιών επειδή κάθε αισθητήριο όργανο ίντριγια έχει το συγκεκριμένο αντικείμενο αντίληψής του. Ομοίως, υπάρχουν πράγματα που είναι πέρα από την αντίληψη των ίντριγιας. Είναι σε αυτήν την πραγματικότητα όπου η `Σρούτι` επιστρά την προσοχή μας. Η Σρούτι μας λέει για το άτμαν, για το Μπράχμαν. Έτσι, μετά από την Νγιάγια έρχεται η Σρούτι. Οι μεγάλες ιερές γραφές, των Βεδών και της Βεδάντα, μας λένε για το άτμαν ή το Μπράχμαν που είναι αμετάβλητο, και το οποίο είναι πέρα από τις αισθήσεις.

Τρίτη έρχεται η `Σμρίτι`. Όπως όλοι σας γνωρίζετε, το περίφημο κείμενο της Σμρίτι είναι η Γκίτα. Στην πραγματικότητα, η Γκίτα έχει αναφερθεί ως μια σύνθεση των Ουπανισάδων. Έτσι ο Σουάμιτζι παίρνει το μήνυμα της Γκίτα και συζητά την Κάρμα γιόγκα. Για τον Σουάμιτζι, το μήνυμα των Ουπανισάδων -`Tat tvam asi` (Εσύ είσαι Αυτό, `Μπράχμαν`), `Aham ātmā brahma` (ο άτμαν και το Μπράχμαν είναι το ίδιο) ή `So`ham` (είμαι Αυτό `Μπράχμαν`) αυτό το μεγάλο

δίδαγμα ενότητας μπορεί να ερμηνευθεί μόνο με την κατανόηση των συγκεκριμένων γιόγκα που συζητούνται στην Γκίτα.

Το Μήνυμα των Ουπανισάδων

Ας γυρίσουμε τώρα στο μήνυμα των Ουπανισάδων. Το σημαντικότερο μήνυμα είναι η ταυτότητα του τζιβάτμαν και του Παραμάτμαν. Οι Ουπανισάδες έχουν μια θαυμάσια αλληγορία. Λένε, ας πάρουμε ένα κομμάτι πηλό. Από αυτό το κομμάτι του πηλού έχουν πλασθεί ένα δοχείο, μια κούκλα, και διάφορα άλλα στοιχεία. Όλα τους έχουν κατασκευαστεί από τον πηλό. Ουσιαστικά όλα είναι πηλός. Εάν τα βυθίσετε στο νερό θα διαλυθούν. Θα στερούνταν αυτό που ονομάζουμε όνομα (nàma) και μορφή (rupa).

Οι Ουπανισάδες μας λένε ότι είναι το όνομα και η μορφή που χωρίζουν τον ένα από τον άλλο. Ουσιαστικά είμαστε άτμαν. Αλλά είναι αυτά τα ουπάντχις (uràdhis) ή περιβλήματα του ονόματος και της μορφής που έχουν δημιουργήσει όλες αυτές τις διαφορές, όλη αυτή την ποικιλία στη ζωή. Έτσι έχουμε γίνει άτομα άνδρες ή γυναίκες, ένας νέος άνδρας, ή μια ηλικιωμένη γυναίκα, κ.λπ. Όλες αυτές οι διαφοροποιήσεις προκαλούνται από το όνομα και τη μορφή.

Τότε, πώς γνωρίζουμε για την ουσιαστική ενότητα; Πως γνωρίζουμε για το Μπράχμαν; Οι Ουπανισάδες μας λένε ότι πρέπει να είμαστε σε θέση να κάνουμε σχράβανα (shravana), μάνανα (manana) και νιντιντχιγιάσανα (nididhàsana). Δηλαδή πρώτα να ακούσουμε το μεγάλο μήνυμα (σχράβανα). Μετά να σκεφτούμε πάνω σ' αυτό λογικά (μάνανα). Στη συνέχεια να ερευνήσουμε βαθιά, να διαλογιστούμε σ' αυτό (νιντιντχιγιάσανα). Καθώς κάνετε αυτό, αυτές οι φαινομενικά δύσκολες αλήθειες αποκαλύπτουν βαθμιαία τα μυστικά τους σε σας. Μετά θα καταλάβετε ότι ουσιαστικά ο εαυτός και ο Ανώτατος Εαυτός δεν είναι διαφορετικοί. Είναι το όνομα και η μορφή που τα χωρίζουν, κατά κάποιο τρόπο! Οι Ουπανισάδες αναφέρουν διάφορα γνωμικά πάνω στα οποία πρέπει να σκεφτούμε. Ο Σουάμιτζι τα αναφέρει επανειλημμένα στα γραπτά του και ρίχνει φως στην βασική ενότητα του Εαυτού. Μας λέει: Φέρτε τις σκέψεις των Ουπανισάδων κάτω σε κάθε άνθρωπο, στον ψαρά, στον αγρότη, στο χωράφι, στον μαθητή που εργάζεται στην τάξη· συζητήστε με όλους το μεγάλο μήνυμα των Ουπανισάδων.

Ο Σουάμιτζι μας λέει μια θαυμάσια ιστορία σχετικά με το μεγαλείο των Ουπανισάδων. Η ιστορία λέει ότι υπήρχε ένα κοπάδι προβάτων. Σε εκείνο το κοπάδι έπεσε μια λιονταρίνα. Την στιγμή που ήταν έτοιμη να πιάσει το θήραμά της, γέννησε ένα λιονταράκι. Αυτό το λιονταράκι μεγαλώνοντας κινούνταν μαζί με τα άλλα πρόβατα. Μια ημέρα ένα άλλο λιοντάρι είδε το κοπάδι, αλλά κατάπληκτο είδε ανάμεσά τους ένα λιοντάρι. Το νεαρό λιοντάρι κινούνταν όπως και τα άλλα πρόβατα! Πώς μπορούσε να συμβαίνει αυτό, σκέφτηκε το λιοντάρι με δέος! Έτσι ήρθε τρέχοντας, άφησε τα άλλα πρόβατα και έπιασε το νεαρό λιοντάρι από το λαιμό και το έσυρε σε ένα ποτάμι. Το νεαρό λιοντάρι βέλαζε τρομαγμένο. Ήθελε να πάει με τα άλλα πρόβατα. Αλλά το μεγάλο λιοντάρι δεν το άφησε να πάει. Το πήγε στην όχθη του ποταμού και είπε: 'Δεν βλέπεις ότι το δικό μου και το δικό σου πρόσωπο είναι όμοια;' Αλλά το νεαρό λιοντάρι δεν το πίστευε. Συνέχισε να βελάζει όπως πριν. Τότε το λιοντάρι έφαξε γύρω και βρήκε ένα κομμάτι κρέας γεμάτο αίμα. Ώθησε τη σάρκα στο στόμα του νεαρού. Όταν δοκίμασε το αίμα το νεαρό λιοντάρι, ξύπνησε το λιονταρίσιο πνεύμα του και βρυχήθηκε όπως κάνει το λιοντάρι. Επιτέλους το τεράστιο λιοντάρι ήταν χαρούμενο****. Ο Σουάμιτζι λέει, οι Ουπανισάδες επίσης θέλουν να μας δώσουν το μήνυμα της αλήθειας, το μήνυμα της δύναμης. "Να είσαι δυνατός", έλεγε ο Σουάμιτζι. Από τις Ουπανισάδες, θέλησε να μάθουμε πώς να

γίνουμε àshisto, drarishtha και valishtha. Να είστε δυνατοί. Μόνο τότε μπορείτε να καταλάβετε αυτό το μεγάλο μήνυμα του Ουπανισάδων, έλεγε επανειλημμένα.

Ο Σουάμιτζι αγαπούσε πολύ την Κάθα Ουπανισάδ. Περιλαμβάνει την ιστορία ενός νέου μαθητή με το όνομα 'Νασικέτα'. Ο πατέρας του επρόκειτο να εκτελέσει μια θυσία. Αλλά όντας φιλάργυρο άτομο, δεν ήθελε να αποχωριστεί όλη την περιουσία του όπως είχε δεσμευτεί νωρίτερα. Ο Νασικέτα καθόταν εκεί και παρακολουθούσε τον πατέρα του να δίνει τα μοσχάρια και τις αγελάδες που ήταν αδύναμα. Πρόσφερε τέτοιες αγελάδες που δεν ήταν ικανές να δώσουν καθόλου γάλα, ούτε να παραγάγουν κάποιον απόγονο. Ο Νασικέτα παρατήρησε όλη αυτή την φιλαργυρία και πήγε στον πατέρα του, με πλήρη απογοήτευση λέγοντάς του, 'Πατέρα, εμένα σε ποιον θα με δώσεις;' Ο πατέρας του ενοχλήθηκε. Κατάλαβε ότι ο γιος του έκανε μια μομφή προς σ' αυτόν. Άκουσε την ερώτηση μια, δύο, τρεις φορές, και μετά απότομα του πέταξε: 'Ναι, θα σε δώσω στον Γιάμα (ο Θεός του θανάτου).' Ο Νασικέτα έμεινε έκπληκτος. Είπε, 'Bahunàm emi prathamò bahunàm emi madhyamah' kimsvit gamasya kartanvam ganmagàdya karishyati'. Δηλαδή 'Μεταξύ των πολλών είμαι ο πρώτος, μεταξύ των πολλών πάλι μπορώ να είμαι ο μεσαίος. Αλλά είμαι τελευταίος μεταξύ κανενός. Τότε ποιος είναι ο λόγος που ο πατέρας μου με στέλνει στον Γιάμα. Τι υπηρεσία θα προσφέρει ο πατέρας μου στον Γιάμα στέλνοντάς με σ' αυτόν;'

Ο Σουάμιτζι λέει, η Ουπανισάδ αναφέρει την 'shraddhà ànivesha'. Ο Νασικέτα που προικίστηκε με σραντχά (shraddhà, δηλαδή ακλόνητη πίστη στις διδασκαλίες των γραφών και τήρησή τους) λέει, 'Είμαι ένας κοινός; Είμαι ένα πρόσωπο με αξιοπρέπεια. Πώς μπορεί ο πατέρας μου να με στείλει στον Γιάμα, τον Κύριο του Θανάτου;' Ο πατέρας του, ο Βατζασχραβά, τώρα είναι μετανιωμένος. Έρχεται στον Νασικέτα και τον καλοπιάνει. Αλλά ο Νασικέτα είναι σταθερός. Λέει, 'Όχι, ακριβώς, όπως τα καλαμπόκια γεννιούνται και πεθαίνουν. Ομοίως, οι άνδρες και οι γυναίκες, γεννιούνται και πεθαίνουν. Όμως η αλήθεια παραμένει. Έτσι αυτό που είπες, ας πραγματοποιηθεί.'

Το νέο αγόρι έφθασε στην χώρα του Γιάμα. Ο Γιάμα, όπως ξέρετε, είναι ένα πολυάσχολο άτομο. Δεν ήταν στην έπαυλή του. Έτσι το νέο αγόρι περίμενε στο κατώφλι του. Μετά από τρεις ημέρες ο Γιάμα επιστρέφει και θέλει να ευχαριστήσει αυτό το αγόρι. Αλλά είναι εύκολο να ευχαριστήσει το αγόρι; Ο Γιάμα του δίνει τρεις χάρες και η τρίτη χάρη περιέχει την ουσία αυτής της Ουπανισάδ. Ο Νασικέτα υποβάλλει εδώ την κύρια ερώτηση που αγαπούσε πολύ ο Σουάμιτζι. Ο Νασικέτα ρωτά τον Γιάμα,

Yeyam prete vichikitsà manushye-`stityeke nàyamastiti chaikè;

Etadvidyàmanushishtastvayà`ham varànàmeshà varastritiyah.

Ο Νασικέτα λοιπόν ρωτά τον Γιάμα, 'Όταν αυτό το σώμα, μαραίνεται, εξασθενεί και οι άνθρωποι πεθαίνουν, πού πηγαίνουν; Υπάρχουν κάποιοι που υποστηρίζουν ότι τίποτα δεν παραμένει μετά την καύση του σώματος. Όμως υπάρχουν άλλοι, που λένε, 'Όχι, υπάρχει συνέχεια. Υπάρχει κάτι το οποίο παραμένει πίσω'. Γιάμα, θα μου πείτε γι' αυτήν την συνέχεια; Θα σας παρακαλούσα να μου δώσετε μια σαφή απάντηση στην ερώτηση αυτή.'

Ο Γιάμα τaráχτηκε. Δεν απάντησε στην ερώτηση αυτήν με απλό τρόπο. Στην πραγματικότητα, δεν περίμενε την ερώτηση αυτή. Έτσι, βάζει μια σειρά πειρασμούς μπροστά στον Νασικέτα. Του λέει, 'Είσαι ένα νέο αγόρι. Ούτε οι Θεοί δεν θα επιθυμούσαν να θέσουν

αυτό το ερώτημα.' Αλλά ο Νασικέτα επιμένει στην ερώτησή του. Αυτή η βαθιά αυτοπεποίθηση, η ανυποχώρητη αναζήτηση για την αλήθεια είναι ένα μάθημα για όλους μας.

Ο Σουάμι Σαρανταναντατζί στη μεγάλη Βεγγαλική βιογραφία του Σρι Ραμακρίσνα —Σρι Σρι Ραμακρίσνα Λίλαπρασάγγκα — έχει γράψει ένα κεφάλαιο, ο τίτλος του οποίου είναι 'ασχτσάργιο βακτά λαμπντχά κουσχαλόσγια (âshcharyo vaktà labdhà kushalosya).' Ο σκοπός αυτού του τίτλου είναι πως όταν ο δάσκαλος και ο σπουδαστής είναι εξίσου θαυμάσιοι, μόνο τότε μπορείτε να βρείτε τη μέγιστη ροή της γνώσης για τον Εαυτό ή την ατμαγκνιάνα (âtmajñàna). Ο Σαρανταναντατζί αναφέρεται σε αυτήν την δήλωση σχετικά με τη συνομιλία που είχε ο Σρι Ραμακρίσνα με τον Ναρεντρανάτχ (αργότερα Σουάμι Βιβεκάναντα). Ο ασχτσάργιο βακτά, ο Σρι Ραμακρίσνα, έδωσε τις υψηλότερες αρχές της Βεδάντα στον νεαρό μαθητή του, Ναρεντρανάτχ, ο οποίος ήταν όπως το μικρό λιοντάρι. Δεν ήταν εύκολο να πειστεί. Αλλά ο Σρι Ραμακρίσνα ήταν υπομονετικός δάσκαλος ο οποίος έπεισε βαθμιαία τον μαθητή του. Έτσι ο Ναρεντρανάτχ ήταν αυτός που πήρε επάνω του το καθήκον να διδάξει το μήνυμα της Βεδάντα στη σύγχρονη εποχή.

Τι επέλεξε ο Σουάμιτζι ως τον πυρήνα της Βεδάντα; Ας δούμε μία άλλη Ουπανισάδ, την Μπριχανταράνγιακα Ουπανισάδ, που άρεσε πολύ στον Σουάμιτζι. Αυτή περιγράφεται συχνά ως η πρωταρχική των Ουπανισάδων. Αυτή η Ουπανισάδ εξιστορήθηκε από ένα σοφό του οποίου το όνομα ήταν Γιαγκναβάλκγια. Όπως σε όλες τις Ουπανισάδες υπάρχει μια ιστορία, και σε αυτή την Ουπανισάδ. Η ιστορία λέει ότι ο Γιαγκναβάλκγια είχε δύο συζύγους. Η μία ήταν η Μαϊτρέγι και η άλλη ήταν η Κατγιάνιανι. Ο Γιαγκναβάλκγια αποφάσισε να εγκαταλείψει την οικογένειά του και το σπίτι του και να αποσυρθεί στα δάση για πάντα. Πριν το κάνει αυτό, κάλεσε τις δύο συζύγους του και είπε, 'Μαϊτρέγι και Κατγιάνιανι, θέλω να μοιράσω την περιουσία μου σε εσάς τις δύο'. Η Κατγιάνιανι ήταν ευτυχημένη. Αλλά η Μαϊτρέγι όχι. Κοίταξε τον Γιαγκναβάλκγια και είπε, 'Θα μου χαρίσει την αθανασία αυτή η περιουσία;' 'Όχι, δεν θα σου την χαρίσει', είπε ο σοφός. 'Σ'αυτή την περίπτωση, ποια είναι η χρησιμότητα αυτής της περιουσίας;' είπε η Μαϊτρέγι. Ο Γιαγκναβάλκγια ικανοποιήθηκε επειδή παρατήρησε το πρατζνά (prajñà) ή τη σοφία της συζύγου του. Έτσι ξεκίνησε η ροή της διδασκαλίας.

Η θαυμάσια διδασκαλία του Γιαγκναβάλκγια ήταν άλλη μια μεγάλη αδυναμία του Σουάμι Βιβεκάναντα. Ο Γιαγκναβάλκγια λέει, 'Na vā ratyuh bhavati priyo kāmāga ratih, bhavati priyo kāmāga âtmanastu ratih.' Ο Γιαγκναβάλκγια λέει, 'Αγαπητή μου δεν είναι για το σύζυγο αυτό καθ' εαυτό που η σύζυγος λατρεύει τον σύζυγο. Αλλά είναι εξαιτίας του άτμαν που λάμπει μέσα σε αυτόν και κάνει τον σύζυγο τόσο αγαπητό σ' αυτήν.' Συνεχίζει λέγοντας ότι όλα τα πράγματα σε αυτόν τον κόσμο, ο σύζυγος προς τη σύζυγο, ο γιος προς την μητέρα, τα υπάρχοντα του κόσμου-όλα είναι αγαπητά και ποθητά επειδή, σε τελική ανάλυση, αυτά είναι αντανάκλασεις του Αιώνιου, Υπέρτατου άτμαν. Είναι σ' αυτήν την συζήτηση της Μπριχανταράνγιακα Ουπανισάδ που ο Σουάμιτζι αναδεικνύεται, όπως ο μεγάλος ιστορικός Κ. Μ. Panikkar λέει, πως είναι ο Σάνκαρα της σύγχρονης εποχής.

Ο Σουάμι Βιβεκάναντα, στις συζητήσεις του σχετικά με τις Ουπανισάδες, στο θαυμάσιο βιβλίο του Γκνιάννα-Γιόγκα, δανείζεται πολλά από τα επιχειρήματα του Σάνκαρα, του μεγάλου Αντβαϊστή φιλοσόφου. Αλλά, στην πραγματικότητα, πήγε πιο πέρα· ξεπέρασε ακόμη και τον Σάνκαρα σε ορισμένες απόψεις. Για παράδειγμα, στη συζήτησή του σχετικά με την Μπριχανταράνγιακα Ουπανισάδ, ο Σάνκαρα είχε πει ότι είναι για την ικανοποίηση του ατομικού εαυτού σημειώστε τις λέξεις 'kāmāga âtmanastu' – που η σύζυγος αγαπά τον σύζυγο και αντίστροφα. Αλλά ο Σουάμιτζι διευρύνει την ερμηνεία. Σύμφωνα με τον Ντινέσχ Τσάντρα

Σχάστρι, οι ερμηνείες του Σουάμιτζι είναι περισσότερο φιλελεύθερες επειδή είπε ότι, είναι λόγω της παρουσίας του Υπέρτατου άτμαν πίσω από όλες τις οντότητες του κόσμου που τα πράγματα είναι ποθητά και οι σχέσεις είναι αξιαγάπητες. Είναι λόγω της Ανώτατης Ύπαρξης που λάμπει σε όλους, που τους αγαπάμε και τους λατρεύουμε.

Πώς σχολιάζει ο Σουάμιτζι το άτμαν; Όλοι σας γνωρίζετε ότι οι Ουπανισάδες και η Βεδάντα λένε ότι το άτμαν είναι αμετάβλητο και ακίνητο. Η Βεδάντα αναφέρεται ως το τέλος των Βεδών. Δηλαδή περιέχει την ουσία του Βεδών. Η Βέδα στην πραγματικότητα, είναι μια τεράστια λογοτεχνία. Αλλά ο Σουάμιτζι είπε ότι τα τρία τέταρτά της είναι κάρμα-κάντα ή τελετουργικά, που μας λένε πώς να εκτελέσουμε μια θυσία ή πώς να ζούμε μια καλή ζωή και ούτω καθεξής. Αλλά μόνο ένα μικρό μέρος ασχολείται με την γκνιάννα-κάντα, η Βεδάντα ή οι Ουπανισάδες. Αλλά αν και μικρή σε όγκο, η γκνιάννα-κάντα ασχολείται με το άτμαν ή Μπράχμαν. Εξετάζει τη ζωή μετά. Μας λέει ότι δεν είμαστε απλώς περιβεβλημένοι στο μικρό σώμα μας. Μας πληροφορεί για το άτμαν, Μπράχμαν ή την Υπέρτατη Ύπαρξη Ίσβαρα.

Ο Σουάμιτζι χρησιμοποιεί μια μοναδική παρομοίωση για να εξηγήσει αυτήν την έσχατη πραγματικότητα. Λέει, σκεφτείτε ένα σκοτεινό δωμάτιο. Υπάρχουν διάφοροι θεατές στο δωμάτιο. Υπάρχει μια άσπρη οθόνη και παίζει ένας προβολέας πάνω της. Όσο τα φώτα είναι ανοικτά, κατά κάποιο τρόπο οι διάφοροι χαρακτήρες στην ταινία ζωντανεύουν. Κλαίνε, γελούν, κάνουν ένα σωρό πράγματα. Και, εμείς που παρακολουθούμε την ταινία, βαθμιαία γινόμαστε ένα μ'αυτόν. Μπορεί επίσης να αρχίσουμε να κλαίμε, ή να γίνουμε χαρούμενοι και να γελάμε. Όμως, ένας νους με διάκριση, θα καταλάβει απλώς ότι είναι μόνο μια ταινία που παίζει επειδή οι ηθοποιοί είχαν ολοκληρώσει τη εργασία τους πολύ καιρό πριν. Ίσως τώρα να αναπαύονται στα δωμάτιά τους! Αλλά όταν βλέπουμε την ταινία τα ξεχνάμε όλα. Το φως, ο ήχος και η δράση μας καταπίνει. Γινόμαστε ένα με την ταινία! Ο Σουάμιτζι λέει, τέτοιος είναι ο κόσμος. Έχουμε γίνει ένα μ'αυτόν. Έχουμε γίνει ένα με τη θλίψη και την ευτυχία του. Τις σχέσεις, τα αντικείμενα, τα λατρεύουμε ως δικά μας. Ο Σουάμιτζι λέει: καλά, κοιτάξτε την οθόνη στην οποία η ταινία προβάλλεται. Η άσπρη οθόνη είναι εκεί αμετάβλητη. Ήταν εκεί πριν να αρχίσει η ταινία, είναι ακόμα εκεί μετά από το τέλος της ταινίας. Ο Σουάμιτζι λέει ότι παρόμοιος είναι το άτμαν. Χωρίς εκείνη την λευκή οθόνη η ταινία δεν θα είχε οποιοδήποτε νόημα, όλα, το γέλιο, ο χορός, η ευτυχία και η δυστυχία δεν θα έπαιρναν μορφή χωρίς εκείνο το υπόστρωμα. Το άτμαν ή Μπράχμαν είναι αυτό το αμετάβλητο υπόστρωμα.

Έτσι αυτό το άτμαν, που είναι αμετάβλητο, πάντα παρόν, και πάντα αγνό πρέπει να αναζητηθεί. Έτσι οι Ουπανισάδες μας λένε 'Tat tvam asi'. Ο Σουάμιτζι αναφέρει ακούραστα αυτή την μεγάλη Ουπανισαδική ρήση. Τι λέει; Tat που σημαίνει 'Αυτό', δηλ. η Υπέρτατη Ύπαρξη, τβαμ 'εσύ', ασί 'είσαι'. 'Εσύ είσαι Αυτό'. Η Βεδάντα λέει ότι πρέπει να είστε σε θέση να το διακρίνετε αυτό σαφώς και να καταλάβετε ότι όλα νάμα και ρούπα (ονόματα και μορφές), που δεν είναι παρά ουπάντις ή περιβλήματα, μπορούν να αφαιρεθούν σταδιακά. Εάν κάποιος είναι σε θέση να το κάνει αυτό, τότε μπορεί να καταλάβει ότι αυτός η αυτή ουσιαστικά είναι ο καθαρός, αδιάλυτος, αμετάβλητος Εαυτός.

Ποιο είναι το όφελος όλης αυτής της μεθοδολογίας του σχράβανα (ακρόαση των αληθειών των γραφών), του μάνανα (στοχασμός σ' αυτό που ακούμε) και του νιντιντχιγιάσανα (περισυλλογή στην αλήθεια); Τι κερδίζετε από όλα αυτά; Ο Σουάμιτζι λέει, θα κερδίσουμε το υψηλότερο. Γινόμαστε άφοβοι. Εδώ, ο Σουάμιτζι έχει δώσει ένα θαυμάσιο παράδειγμα στην Γκνιάννα-γιόγκα του. Ο Μέγας Αλέξανδρος, λέει, ο Μακεδόνας Αυτοκράτορας είχε έρθει στην Ινδία. Είχε διασχίσει το Χίντου Κους και είχε παλέψει ενάντια στο βασιλιά Πούρου. Τότε ο

Αλέξανδρος ήταν νεαρός άνδρας. Αλλά είχε έναν μεγάλο δάσκαλο ο οποίος ονομαζόταν Αριστοτέλης. Πρέπει να είχε ακούσει για την σοφία των Ινδουιστών από εκείνο τον μεγάλο φιλόσοφο. Έτσι, πριν αφήνει την γη της γνώσης, δηλ. την Ινδία, ο Αλέξανδρος θέλησε να συναντήσει έναν σοφό. Οδηγήθηκε σε έναν τέτοιο σοφό και διαπίστωσε ότι ο σοφός δεν είχε καμία περιουσία, ούτε οποιονδήποτε πόθο για τίποτα. Εν τούτοις, ακτινοβολούσε από ευτυχία. Ο Αλέξανδρος ικανοποιήθηκε όταν είδε αυτόν τον σοφό και σκέφτηκε —'Μπορεί να υπάρχει τέτοιο άτομο που είναι χωρίς οποιονδήποτε πόθο για περιουσία, ιδιοκτησία, όνομα και φήμη!' Σκέφτηκε να πάρει αυτό το θαυμάσιο δείγμα στην Ελλάδα. Έκανε την πρόταση, αλλά ο γιόγκι αρνήθηκε να κινηθεί έστω και μια ίντσα. Τότε, ο Αλέξανδρος εξαγριωμένος απείλησε τον γιόγκι ότι θα τον σκότωνε εάν δεν συμμορφώνονταν. Τότε ο σοφός γέλασε δυνατά και είπε: "Κατ' αρχήν έχεις πει το μεγαλύτερο ψέμα. Πώς μπορείς; να με σκοτώσεις; Δεν είμαι το σώμα. Δεν είμαι ο νους. Είμαι το άτμαν, η Ψυχή, το αιώνιο Πνεύμα. Δεν με διαπερνά το ξίφος. Δεν μπορώ να καώ από την φωτιά." Σκεφτείτε αυτό το άτομο! Δεν είχε καμία κοσμική κατοχή, όμως ήταν ισχυρότερος από τον Έλληνα Αυτοκράτορα επειδή ήταν εδραιωμένος βαθειά στον Εαυτό του, επειδή είχε συνειδητοποιήσει το εσωτερικό του βασίλειο, συνειδητοποίησε τον Εαυτό του.

Επομένως οι Ουπανισάδες δηλώνουν, 'brahmanid bhavati brahmaiva'. Δηλαδή το άτομο που γνωρίζει το Μπράχμαν γίνεται αληθινά Μπράχμαν. Οι περιορισμοί της σάρκας έχουν εξαφανιστεί για πάντα απ' αυτόν.

Ποιητικές μεταφορές

Ο Σουάμι Βιβεκάναντα δεν ικανοποιούνταν με το να ασχοληθεί μόνο με τη φιλοσοφική πλευρά των Ουπανισάδων. Ο ποιητής μέσα του αναγνώρισε επίσης τις υπέροχες μεταφορές τους. Στις 'Διαλέξεις από το Colombo στην Almora' του Σουάμι, όπως επίσης σε πολλές άλλες διαλέξεις, αναφέρθηκε σε μία από τις πιο ποιητικές μεταφορικές της Μούντακα Ουπανισάδ. Ο στίχος έχει ως εξής:

Dvā suparnā sayujā sakhāyā samānam vriksham parishasvajāte Bhicākashiti svādvattyānashnannanyo Tayoranyah pippalam. (III.1)

Τι λέει αυτό; Λέει πως, δύο πουλιά κάθονταν στο κλαδί ενός δέντρου. Ένα από αυτά ήταν απασχολημένο τρώγοντας φρούτα-πικρούς καρπούς της ζωής. Το άλλο πουλί ήταν ήρεμο, χωρίς να τρώει τίποτα. Και τα δύο ήταν φίλοι και φαίνονταν όμοια. Και τα δύο κάθονταν στο κλαδί του δέντρου. Εντούτοις η φύση τους ήταν διαφορετική. Ένα από αυτά, το τζιβάτμαν ήταν απασχολημένο να γεύεται τους πικρούς και μερικές φορές τους γλυκούς καρπούς της ζωής. Το Παραμάτμαν, το άλλο πουλί, κάθετα ψηλότερα είναι ήρεμο στον περίλαμπρο, ένδοξο Εαυτό. Ο Σουάμιτζι λέει, βαθμιαία το πολυάσχολο πουλί άρχισε να αναπηδά προς το ήρεμο, γαλήνιο, μεγαλοπρεπές πουλί. Και μια ημέρα εξαφανίστηκε στο δεύτερο. Δηλαδή το τζιβάτμαν βαθμιαία πλησίαζε όλο και περισσότερο το Παραμάτμαν. Τελικά έγιναν ένα.

Αυτή είναι η μπραχμαγκνιάνα για την οποία η Βεδάντα μας λέει επανειλημμένα μέσω διαφόρων μεταφορών. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ουσιαστικά το τζιβάτμαν είναι το ίδιο με το Παραμάτμαν.

Και πάλι, οι Ουπανισάδες δεν μας λένε πάντα για την Ατβάιτα. Στις Ουπανισάδες υπάρχουν επίσης δυϊστικά αποσπάσματα. Έτσι οι Ουπανισάδες έχουν όλα τα ρεύματα σκέψης —Τβάιτα (δυϊσμός), Βισχίσχτα Τβάιτα (σχετικός μονισμός) και Ατβάιτα (Μονισμός).

Για παράδειγμα, η Μπχάκτι-Γιόγκα μας μιλά για την αφοσίωση. Ο Σουάμιτζι σχολιάζει το θαυμάσιο απόσπασμα της Μπριχανταράνγιακα Ουπανισάδ το οποίο μας λέει για την ενότητα του Εαυτού. Στο απόσπασμα που έχω αναφέρει λίγο νωρίτερα, είπε: Δεν βλέπει την υπέροχη ροή της αφοσίωσης, της αγάπης, η οποία περιβάλλει ένα άτομο που βλέπει το άτμαν παντού; Επειδή βλέπει το ίδιο το άτμαν παντού, αισθάνεται να αναδύεται η συμπόνια μέσα του. Όπως νοιώθει τον εαυτό του σε όλους, θέλει να τους έχει όλους ως πολύ δικούς του. Κανείς δεν είναι ξένος γι' αυτόν πια. Θέλει να τους υπηρετήσει. Κατ'αυτόν τον τρόπο έχει σχολιάσει ο Σουάμι Βιβεκάναντα για την 'Πρακτική Βεδάντα' σ'αυτήν την εποχή. Η Βεδάντα που παρέμενε περιορισμένη στα πυκνά δάση, τα βιβλία των Βραχμάνων, και τα μοναστήρια των σάντχους, την έφερε στη καθημερινή ζωή μας. Δίνει αυτό το μήνυμα ζωής, δεν είναι απλώς θεωρητικό, όπως έχουμε επισημάνει νωρίτερα.

Οι δυτικοί ιστορικοί έχουν κατηγορήσει επανειλημμένως τους Ινδούς για την παθιασμένη προσήλωσή τους στη θρησκεία. Αλλά, όταν επέστρεψε ο Σουάμιτζι από τη δύση, κάποιος τον ρώτησε, 'Σουάμιτζι πώς αισθάνεστε μετά από τέσσερα χρόνια ζωής στη Δύση;' Ο Σουάμιτζι απάντησε, 'Η Ινδία πριν ήταν ιερή για μένα, αλλά τώρα κάθε της σκόνη είναι ιερή για μένα.' Η Ινδία ήταν η πουνγιαμπχούμι (ιερή γη) γι' αυτόν. Επιστρέφοντας από τη Δύση, σε μια υπέροχη ιστορική ανάλυση, επισήμανε ότι κάθε έθνος στον κόσμο έχει κάποιο πρωταρχικό σημείο ενδιαφέροντος. Οι Άγγλοι έχουν την δικαιοσύνη, οι Γάλλοι την αγάπη τους για την ελευθερία, και στην Ινδία έχουμε το Ντχάρμα. Το Ντχάρμα είναι αυτό που μας κρατά.

Ο Σουάμιτζι είπε, όλες οι μεταρρυθμίσεις στην Ινδία πρέπει να έρθουν μέσω του Ντχάρμα. Σε έντονη αντίθεση μ' αυτό που οι δυτικοί ιστορικοί έχουν ισχυριστεί, ανέφερε· ποιος είπε ότι η προσήλωση αυτή στο Βεδικό Ντχάρμα ήταν που οδήγησε στην παρακμή μας; Η παρακμή ήρθε επειδή με την πάροδο του χρόνου οι άνθρωποι είχαν ξεχάσει το νόημα της πραγματικής θρησκείας. Το Ντχάρμα περιορίστηκε στις κατσαρόλες, την ατσάρα (achāra καλή συμπεριφορά) και στην βιτσάρα (vichāra έρευνα της φύσης του εαυτού), Ο Σουάμιτζι υποστήριξε ότι οι άνθρωποι είχαν ξεχάσει το θαυμάσιο μήνυμα της Βεδάντα, την μεγάλη κλήση ζωής της Βεδάντα.

Ως εκ τούτου ο Σουάμιτζι μας προέτρεψε να επανέλθουμε στις Ουπανισάδες, στις μεγάλες ζωές του Νατσικέτα και του Γιαγκναβάλκγια και να ακούσουμε το 'Θείο Τραγούδι', δηλ. την Γκίτα, η οποία έχει τις ρίζες της στις Ουπανισάδες. Ο Σουάμιτζι έλεγε: Ανταποκριθείτε στην κλήση 'είμαι Μπράχμαν, είμαι Μπράχμαν'. Διαλογιστείτε στην αλήθεια του μέρα νύχτα. Θα υπάρξουν διάφορα εμπόδια στον δρόμο, θα υπάρξει βικσχέπα (vikshepa) ή απόσπαση της προσοχής. Αφαιρέστε τα και πείτε στους εαυτούς σας: είστε δυνατοί, είστε αναμάρτητοι, είστε η Αθάνατη Ψυχή. Αφαιρέστε όλες τις σκέψεις της δυαδικότητας. Αφαιρέστε όλες τις σκέψεις του περιορισμού. Αφαιρέστε όλα τα είδη των προηγούμενων αμαρτιών. Αφαιρέστε όλες τις παλιές σαμσκάρες (ροπές). Ναι, οι προηγούμενες ζωές, οι προηγούμενες ενέργειες υπάρχουν εκεί. Οι προηγούμενες σαμσκάρες υπάρχουν εκεί. Αλλά σήμερα έχω ακούσει τα λόγια των Ουπανισάδων, τις μεγάλες διδασκαλίες του Ουπανισάδων. Έτσι δεν πρέπει να κοιτάξω πίσω πια. Πρέπει να βουτήξω βαθιά στον νεκτάριο ωκεανό της αθανασίας.

Ο Σρι Ραμακρίσνα είχε ρωτήσει μια φορά τον νεαρό Ναρεντρανάτχ:***** Νάρεν, εάν είχες μια κανάτα με αμρίτα (αμβροσία), πού θα καθόσουν και θα έπινες το νέκταρ; Ο νεαρός Ναρέντρα που συνήθιζε να πηγαίνει στο Μπράχμο-Σαμάτζ, με τη διανοητική ορθολογιστική ικανότητά του έδωσε μια προσεκτική απάντηση. Είπε ότι θα καθόταν στη γωνία της κανάτας.

Ο Σρι Ραμακρίσνα ρώτησε, 'γιατί;' Ο Ναρέντρα είπε, 'επειδή, εάν σκύψω πάρα πολύ, μπορεί να πνιγώ.' Ο Σρι Ραμακρίσνα γέλασε και είπε, 'μην φοβάσαι. Αυτή είναι η κανάτα της αθανασίας· αυτός που βυθίζεται εκεί, δεν πεθαίνει. Γίνεται αθάνατος.'

Έτσι οι Ουπανισάδες μας κηρύσσουν το μήνυμα της αθανασίας. Ήταν ο Σουάμι Βιβεκάναντα, ο οποίος σ' αυτήν την εποχή έφερε τον πυρσό, τη φλόγα των Ουπανισάδων. Ακριβώς όπως ο Μπαγκιράτχ (Bhagirath) που από τα μαλλιά του Μαχαντέβα (Σίβα) έφερε τον Γάγγη στις πεδιάδες, ο Σουάμιτζι σ' αυτήν την εποχή έχει φέρει τις Ουπανισάδες κάτω σε όλους μας. Οι άνθρωποι, που δεν γνωρίζουν τις περίπλοκες λεπτομέρειες των γραφών, αλλά θέλουν να ζήσουν μια άγια ζωή, μια ζωή φωτός και σοφίας, πρέπει να διαβάσουν τα Άπαντα του Σουάμιτζι. Είθε ο Σουάμιτζι να μας δια φωτίσει και να ανοίξει τα μάτια μας έτσι ώστε να μπορούμε να κατανοήσουμε την πραγματική έννοια των Ουπανισάδων.

* Αυτό το άρθρο είναι η επεξεργασθείσα έκδοση της Mina-Kamal της διάλεξης προς μνήμης του Σουάμι Tyagarapanada, Προϊσταμένου, της Ραμακρίσνα Αποστολής Βιντγιαμαντίρα, Μπελούρ Ματχ, και εκφωνήθηκε στο Ίδρυμα στις 4 Αυγούστου 2006.

** Η Σάμχιτα (Σανσκριτικά samhita "συνδεδεμένος" ή "συλεγμένος") αποτελεί το βασικό κείμενο γραμμένο με ποιητικό μέτρο της κάθε μιας από τις Βέδες. (σημείωση μεταφραστική)

*** Ένας σημαντικός σχολιαστής των Βεδών. (σημείωση μεταφραστική)

**** Εδώ το μεγάλο λιοντάρι συμβολίζει τον Γκουρού. (σημείωση μεταφραστική)

***** Η ιστορία έχει ως εξής. —Δάσκαλος: "Είπα στον Ναρέντρα: 'Κοίταξε εδώ, αγόρι μου. Ο Θεός είναι ο Ωκεανός της Ευδαιμονίας. Δεν θέλεις να βυθιστείς σ' αυτόν τον Ωκεανό; Ας υποθέσουμε ότι υπάρχει ένα φλιτζάνι σιρόπι και είσαι μια μύγα. Πού θα καθίσεις για να ρουφήξεις το σιρόπι;' Ο Ναρέντρα είπε, 'Θα καθίσω στην άκρη του φλιτζανιού και θα τεντώσω το κεφάλι μου για να το πιω.'" "Γιατί θα καθίσεις στην άκρη τον ρώτησα;" Απάντησε. 'Εάν πάω πολύ κοντά στο σιρόπι θα πέσω, θα πνιγώ και θα χάσω τη ζωή μου.' Τότε του είπα : 'Όμως παιδί μου, δεν υπάρχει κανένας τέτοιος φόβος στον Ωκεανό του Σατσιτάναντα. Είναι ο Ωκεανός της Αθανασίας. Όταν βυθίζεται ο άνθρωπος σ' αυτόν δεν πεθαίνει, γίνεται αθάνατος. Ο άνθρωπος δεν χάνει την συνείδησή του με το να γίνει τρελλός για τον Θεό.'" —Από, Το Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα- (σημείωση μεταφραστική)

πηγή άρθρου:

http://www.sriramakrishna.org/bulletin/2008Upanishad_in_the_Eyes_of_Swami_Vivekananda.pdf

Μετάφραση
—ομάδα μελέτης Ραμακρίσνα Βεδάντα—
www.myvedanta.gr